

Μια μαϊστρα για του πολλούς¹

Γιάννης Καρυωτάκης,
Σύρος Φεβρουάριος 2020

Τέλη του Οκτώβρη 2019, ο ήλιος ψηλά στον αττικό ουρανό που τόσο λείπει όσο πάμε βόρεια στην Ευρώπη. Κόβουμε βόλτες μπροστά από το Φάληρο, περιμένοντας την εκκίνηση, Ύδρα ! Το ίδιο κάνουν άλλα ογδόντα σκάφη γύρω μας. Ο αέρας σχετικά λίγος, πρύμα. Σήκωσε μπαλόνη, τακ, μπόντζα, ξανά τακ, χάνουμε έδαφος, δεν μιλάμε στο τιμονιέρη ! Κάποτε φτάσαμε στο λιμάνι της Ύδρας, από τους τελευταίους. Η τιμωρία μας ; πρέπει να πηδήξουμε δέκα σκάφη πριν βγούμε έξω, μες την νύχτα. Αυτό είναι άθλημα !

Όμως είναι η ιστιοπλοΐα μόνο άθλημα *réservée* για αθλητές και σε μιαν ελίτ που ξέρει ; Άλλες μέρες άλλο τοπίο. Αρχές Ιουνίου πρωί πρωί, μόλις άνοιξε ο Βασιλόπουλος, γεμίζουμε 3 καρτόνια τρόφιμα, νερά, μια μπουκάλα ούζο, Βαρβαγιάννη πράσινο, ενθύμιο της θητείας μου στη Μυτιλήνη. Μια μπουκάλα κρασί ψαροσύρικο από την Κύθνο μας έχει μείνει από πέρσι. Να μην το ξεχνάμε, το πλήρωμα είναι Γάλλοι. Σύρος, Δονούσα, Λέβιθα, Αστυπάλαια, Σύμη, Ρόδος, Καστελόριζο, Νότια Τουρκία στην χώρα των Λυκίων και των Καρίων. Ιωνία και Κνίδος, επιστροφή στην Ελλάδα, το Ικάριο με πλάγιο άνεμο με καμπόσο μελτέμι, πάλι η Σύρος, το στέκι μας, πίσω στο λιμανάκι μας, Φάληρο. Πέντε βδομάδες, 4 άτομα, σε ένα σκάφος 10,5 μ, 950 μίλια. Συνθήκες λίγο καλλίτερες από τα νεανικά μας *camping*, μέσα στην σκόνη της διψασμένης γης. Δεν αγωνιζόμαστε κανέναν, κανείς δεν μας κυνηγάει, χαλαρά, περνάμε τον χρόνο μας σε ένα τουρκικό καφενείο, στο *Buzburun*, απέναντι από την Σύμη, παρακολουθώντας μια παρτίδα τάβλι, οι πούλιες κάνουν τον ίδιο θόρυβο με τις δικές μας.

Αροδου στα Λεβιθα

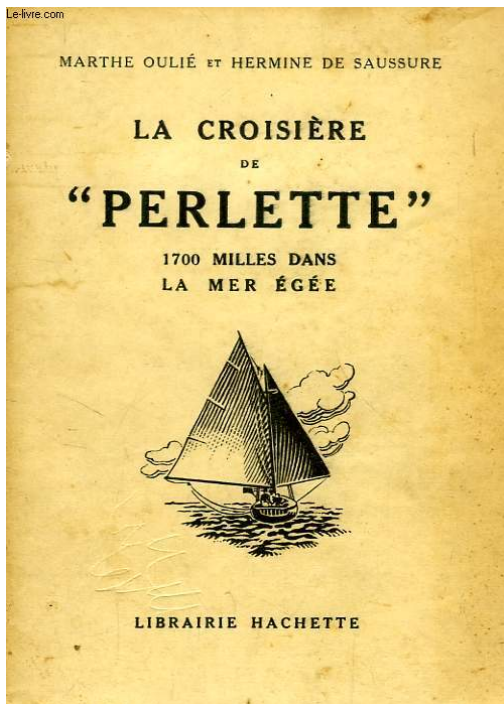
Η ιστιοπλοΐα είναι τρόπος ζωής, λίγο διαφορετικός από αυτόν που ο κόσμος φαντάζεται ότι κάνουν οι σκαφατοί, η οι πολιτικοί μας σε πανάκριβα σκάφη. Δίπλα στην θάλασσα, τον αέρα, το ταξίδι, την ελευθερία. Νέα μέρη, άλλοι άνθρωποι και πολιτισμοί. Η ευχαρίστηση και λίγο το δέος, να βλέπεις την ξηρά να απομακρύνεται, το σκάφος να πλέει προς το τίποτα μέσα στη άστερη νύχτα και η ηδονή στην όψη της ξηράς που πλησιάζει μέσα στον ανατέλλοντα ήλιο. Ταξίδια μακρινά, μόνο με την δύναμη του αέρα.

Αυτή την ιστιοπλοΐα, προσιτή σε όλους από 7 έως 97 χρονών, πως θα την διαδώσουμε ; Πως θα πείσουμε τον μέσο Έλληνα, τα νέα παιδιά, ότι όλοι μπορούμε και δεν απευθύνεται μόνο σε αθλητές ή σκαφάτους πλούσιους ; Αυτός ο τρόπος ζωής με ένα σκάφος, είναι σήμερα πολύ διαδεδομένος στην Γαλλία που ξέρω καλά. Ο μέσος Γάλλος ιστιοπλόος δεν είναι πλούσιος. Ίσως έχει ένα σκάφος 20 χρόνων, χωρίς τα τελευταία ηλεκτρονικά με το *wifi* και το *touchable screen*, που έτσι κι αλλιώς μπορούν να σε αφήσουν οποιαδήποτε στιγμή, και στην ξηρά έχει ένα σαράβαλο *Twingo*, που ίσα ίσα πέρασε τα ΚΤΕΟ. Θα τον βρούμε στην Μεσόγειο, στην άλλη όχθη του Ατλαντικού, στον αχανή Ειρηνικό. Θα συναντήσουμε στις θάλασσες το ζευγάρι με 2-3 πιτσιρικάκια που πούλησαν ότι είχαν, αγόρασαν ένα σκάφος και φύγανε για 2-3 χρόνια να κάνουν τον γύρο του κόσμου. Μας πως τα κατάφεραν έτσι. Η δίκη μου γνώμη. Στο τέλος του 2ου παγκόσμιου πολέμου, ένα ζευγάρι καθηγητές η δάσκαλοι, φανατικοί ιστιοπλόοι, ιδρύουν μια σχολή, *Les Glenans*, στην Βρετάνη, που караδοκούν τα βράχια, τα δυνατά ρεύματα και η εντυπωσιακή παλίρροια. Ο σκοπός δεν ήταν να βγάλουν λεφτά είχαν την δουλειά τους, αλλά να διαδώσουν την ιστιοπλοΐα στους πολλούς,. Στους απλούς

¹ Δημοσιεύθηκε στο ΕΝΑΛΙΟΝ [Μια Μαϊστρα για τους πολλούς](#) . Δεύτερη έκδοση Σεπτέμβρης 2021 !!!

ανθρώπους, εργάτες, μαθητές, υπάλληλους. Οι δάσκαλοι ιστιοπλοΐας και σήμερα είναι εθελοντές, οι μαθητές κάνουν τα πάντα στο σκάφος μέσα και έξω. Από τα πιάτα και τον καθαρισμό στα ύφαλα μέχρι ανέβασμα στο άλμπουρο, κάθε πρωί πριν φύγουν. Πρέπει να ελέγξουμε ! Περισσότεροι από 350000 μαθητές πέρασαν από κει. Άλλες παρόμοιες σχολές ανοίγουν σιγά σιγά, σχεδόν στο ίδιο πνεύμα. Μια νέα γενιά δημιουργείται, παρασυρμένη από μερικά ονόματα στο πάνθεο του Ποσειδώνα. Bernard Moitessier, οι λιγότερο γνωστοί στην Ελλάδα, Gerard Janichon και Jérôme Roncet, εικοσάρηδες που κάνανε τον γύρω του κόσμου στο τέλος της δεκαετίας του 60, Eric Tabarly που γίνεται μύθος και δεν υπάρχει Γάλλος που να μην τον ξέρει. Η ναυτική βιομηχανία επωφελείται και αναπτύσσεται για να είναι σήμερα από τις ισχυρότερες στον κόσμο, και εμείς να αγοράζουμε τα σκάφη τους.

Και η ερώτηση μου είναι. Θέλουμε να τραβήξουμε κόσμο όχι μόνο στην αθλητική ιστιοπλοΐα που προβάλλουμε παντού, αλλά και σαν τρόπο ζωής ; Αν πούμε ναι, πως το κάνουμε ; Δεν έχω την εύκολη λύση αλλά ίσως μερικές ιδέες, από κάποιον που θα λέγαμε εκτός ελληνικής πραγματικότητας. Χρησιμοποιώντας τις υπάρχουσες δομές. Οι όμιλοι και τα μέλη τους να ανοιχτούν στη κοινωνία χωρίς κερδοσκοπικά κίνητρα. Να φέρουν τον Έλληνα κοντά στα σκάφη να τα γνωρίσει, να καταλάβει ο κόσμος ότι δεν είναι όνειρο θερινής νυκτός, αλλά η είσοδος στην ελευθερία. Πως ; Όπως νομίζει ο καθένας αλλά πρέπει να είναι συλλογική επιθυμία για να πετύχει. Οι σχολές τώρα. Θα δανειστώ πάλι ένα παράδειγμα από την Γαλλία. Εκεί οι σχολές δεν δίνουν δίπλωμα σκίπερ μετά από 3-4 μήνες φοίτησης. Και ο λόγος απλός, ένα τέτοιο δίπλωμα ιστιοπλοϊκού δεν υπάρχει. Η στολή δεν κάνει τον καπετάνιο. Κατά πλειοψηφία, ο κόσμος γράφεται για 1 η 2 βδομάδες, κυριολεκτικά μπαρκάρει, για να μάθει ορισμένα πράγματα. Πάντα με την ιδέα να γίνει ικανός τα ταξιδέψει μόνος. Μια ολόκληρη σειρά τάξεων της μιας βδομάδας μέχρι να φτάσει κανείς σε κάποιο επίπεδο. Και μετά τα ειδικευμένα μαθήματα. Μια βδομάδα μανούβρες με την μηχανή στο λιμάνι, μπες και βγες από

αυτή την θέση με πλάγιο άνεμο, ο τρόμος των διπλανών, μια βδομάδα για το πως αντιμετωπίζουμε τις πιο σοβαρές καταστάσεις που μπορεί να συμβούν στο σκάφος, μια βδομάδα με μόνο 2 άτομα πλήρωμα, το ποιο σύνηθες, ένα αντρόγυνο. Μπορεί να περάσουν 2-3 χρόνια μέχρι ο μελλοντικός καπετάνιος να σιγουρευτεί ότι μπορεί μόνος του να πάρει ένα σκάφος. Όλοι μας μαθαίνουμε μίλι με μίλι, μέχρι να αράζουμε για πάντα. Όλα τα μοντέλα δεν αντιγράφονται, προσαρμόζονται όμως, και πιστεύω και οι δικές μας σχολές μπορούν να εμπνευστούν με το τι γίνεται αλλού. Αρκεί να θέλουμε να αλλάξουμε και λίγο τα πράγματα με σκοπό την διάδοση όχι του αθλήματος αλλά του τρόπου ζωής στην θάλασσα.

Και να τελειώσω με μια κλασική φράση. Μα πως εμείς, ναυτικός λαός, με τόσα μίλια ακτογραμμές, οι πολλοί βλέπουν τα ιστιοπλοϊκά να ταξιδεύουν στην καλλίτερη περίπτωση από τον μόλο, μα ποιο συχνά από τον καναπέ επαναστατώντας που το λιμενικό σπατάλησε τα λεφτά μας και έτρεξε να σώσει κάποιους ελαφρόμυαλους που βγήκαν στην θάλασσα ενώ έξω γίνεται της κακομοίρας.

Υστερόγραφο. Για αυτούς που διαβάζουν γαλλικά σας προτείνω La croisière de Perlette, των Marthe Oulie και Hermine de Saussure. Είναι η ιστορία δυο εικοσάχρονων κοριτσιών, φοιτήτριες αρχαιολογίας, που ταξιδεύουν ένα χρόνο στην Ελλάδα το 1923-24, με ένα σκάφος 8 μ, μετά την Μικρασιατική καταστροφή και την μεταναστευτική κρίση. Un régal ! Κάποια μέρα θα τελειώσω την μετάφραση στα ελληνικά !!